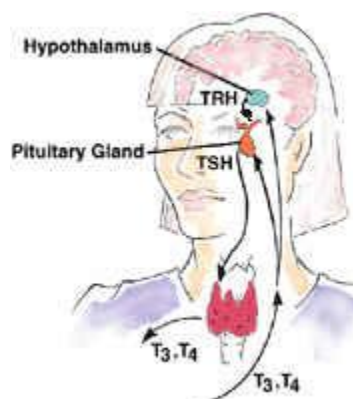

Hypothyreoïdie, Verminderde werking van de schildklier

Wat is hypothyreoïdie?

De schildklier maakt een hormoon aan (schildklierhormoon) dat de stofwisseling in uw lichaam stimuleert. Bij hypothyreoïdie maakt de schildklier te weinig schildklierhormoon aan. De stofwisseling is daarom vertraagd. De werking van de schildklier zelf wordt vanuit de hersenen geregeld. De schildklier zit aan de voorkant van uw hals, onder de adamsappel. Laag in de hals, vlak onder het strottenhoofd en vóór de luchtpijp, ligt de schildklier (glandula thyroidea). Deze klier produceert hormonen die nodig zijn voor de groei, voor de ontwikkeling van het verstandelijke vermogen en voor vele stofwisselingsprocessen in het lichaam. De belangrijkste twee schildklierhormonen zijn trijoodthyronine (ook wel liothyronine of T3 genoemd) en tetrajoodthyronine (ook wel thyroxine of T4 genoemd). Bij de productie van deze hormonen heeft de schildklier jodium nodig, dat uit de voeding afkomstig is.

De schildklier wordt aangestuurd door stofje uit de hypofyse (hersenkwabje) dat Thyroid Stimulerend Hormoon ofwel TSH genoemd wordt. Werkt de schildklier te langzaam dan stijgt het

TSH, werkt hij te snel of slikt u te veel schildklier hormoon dan daalt het. Het TSH is de belangrijkste waarde om de werking van de schildklier te bepalen.

Schildklierhormonen werken in op vrijwel alle cellen van het lichaam. Ze versterken de stofwisseling doordat ze de eiwitsynthese in de cel beïnvloeden. Ook de vorming en de geleiding van de elektrische prikkels in het hart worden gestimuleerd en de bewegingen van de darmen worden versneld. Bij kinderen beïnvloeden ze de ontwikkeling van het zenuwstelsel en van de hersenen. Schildklierhormonen spelen bij jong en oud dus een zeer belangrijke rol bij de vele essentiële processen in het lichaam. Om deze processen goed te laten verlopen, mogen er niet te weinig, maar beslist ook niet te veel schildklierhormonen in het lichaam aanwezig zijn. Bij een teveel aan schildklierhormonen spreken we van hyperthyreoïdie (hyper betekent te veel en thyreoïdie slaat op de schildklierwerking). Bij een tekort aan schildklierhormonen spreken we van hypothyreoïdie (hypo betekent te weinig).

Wat zijn de verschijnselen?

Het schildklierhormoon komt in het bloed en heeft invloed op uw hele lichaam. Een tekort aan schildklierhormoon kan dan ook verschillende verschijnselen geven. U heeft het snel koud, u wordt zwaarder, u voelt zich sloom en uw hartslag is trager. U kunt last hebben van verstopping, vermoeidheid en haaruitval. De oogleden en het gezicht kunnen gezwollen zijn. De huid is droog, koud en bleek. De schildklier kan opzwellen en uw stem kan lager worden. De klachten en verschijnselen die zich bij hypothyreoïdie kunnen voordoen, komen ook bij sommige andere ziekten voor. Dat is de reden dat deze afwijking vaak pas laat wordt herkend. Bovendien ontstaan de klachten meestal zeer geleidelijk. Een vrij specifieke klacht is het uitvallen van de haren aan de buitenkant van de wenkbrauwen. Daarnaast is het risico op hart- en vaatziekten verhoogd, doordat er ook stoornissen in de vetstofwisseling bestaan (onder andere van cholesterol). Soms zijn de klachten niet erg duidelijk. Dat de schildklier trager werkt, kan (dan) door bloedonderzoek worden aangetoond.

Hoe ontstaat het?

De meest voorkomende oorzaken van hypothyreoïdie zijn auto-immuunziekten. Dit zijn ziekten waarbij u antistoffen aanmaakt tegen uw eigen lichaam, in dit geval tegen de schildklier. Meestal is de ziekte van Hashimoto de oorzaak. Hierbij stopt de schildklier uiteindelijk geheel met werken.

Een andere auto-immuunziekte is de lymfocyttaire thyreoïditis. Deze gaat binnen 1 tot 4 maanden vanzelf over. Soms ontstaat deze ziekte na een bevalling.

Andere oorzaken kunnen zijn: een operatie aan de schildklier, bestraling van de hals, behandeling met radioactief jodium, en gebruik van bepaalde geneesmiddelen (die lithium of jodium bevatten).

Adviezen

Als de schildklier te traag werkt, kunt u daar zelf weinig aan doen. U zult medicijnen moeten innemen om het tekort aan schildklierhormoon aan te vullen. Zorg dat u daarnaast gezond en gevarieerd eet. Regelmatig bewegen kan helpen om u wat fitter te voelen.

Behandeling

Ongeacht de oorzaak wordt vrijwel altijd dezelfde behandeling ingesteld. De behandeling is erop gericht het tekort aan schildklierhormoon aan te vullen. Dat gebeurt met het

schildklierhormoonpreparaat levothyroxine (Eltroxin[®], Euthyrox[®], Thyrax Duotab[®]). De tabletten moeten dagelijks op de nuchtere maag worden ingenomen. Op basis van het gehalte in het bloed wordt bij iedere patiënt afzonderlijk de optimale dosering vastgesteld. De dosering wordt meestal geleidelijk verhoogd, totdat er geen klachten meer zijn. De medicijnen zullen in principe levenslang moeten worden gebruikt. Minstens één keer per jaar moet het gehalte in het bloed worden gecontroleerd.

Bij de ziekte van Hashimoto zult u uw hele leven medicijnen (kunstmatig schildklierhormoon) moeten gebruiken. Pas na een aantal weken merkt u dat de medicijnen helpen. Het kan een paar maanden duren totdat de hoeveelheid schildklierhormoon in uw bloed normaal is. Meestal verdwijnen uw klachten helemaal. Als u teveel schildklierhormoon krijgt, kunt u last krijgen van pijn op de borst, hartkloppingen, zweten, hoofdpijn en diarree. Neem dan contact op met de praktijk.

Als u zwanger bent, moet de hoeveelheid schildklierhormoon worden aangepast.

Controle

Hoe gaat het verder?

U begint met een lage dosis schildklierhormoon. Deze wordt een aantal keren elke twee weken verhoogd. Zes weken na de laatste dosisverandering wordt uw bloed gecontroleerd. Zo nodig wordt de dosis aangepast en volgt na zes weken weer bloedonderzoek, tot de hormoonwaarden normaal zijn en u geen klachten meer heeft. Het zoeken naar de geschikte dosis kan maanden duren, want die is per persoon verschillend. Daarna wordt uw bloed gedurende een jaar iedere drie maanden gecontroleerd. Uiteindelijk is jaarlijkse controle voldoende (gedurende uw hele leven). Als u klachten heeft, moet u eerder terugkomen.